

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2058

Vragen van het lid **Faber-van de Klashorst** (PVV) aan de Minister voor Rechtsbescherming over *de geweldsexplosie in detentiecentrum Rotterdam* (ingezonden 29 mei 2024).

Antwoord van Minister **Weerwind** (Rechtsbescherming) (ontvangen 25 juni 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 2012.

Vraag 1

Bent u bekend met de publicatie in De Telegraaf over een zeer gewelddadige opstand door uitgeprocedeerde vreemdelingen in het Detentiecentrum Rotterdam (DCR) op donderdag 23 mei 2024?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Was u al eerder, dus voor de publicatie in De Telegraaf, op de hoogte van genoemde opstand/geweldsexplosie in het DCR? Zo ja, sinds wanneer?

Antwoord 2

Op 23 mei 2024 ben ik hierover geïnformeerd.

Vraag 3

Wat is de reden dat u de Kamer daarover niet actief heeft geïnformeerd?

Antwoord 3

DJI communiceert maandelijks over incidenten door een voorvallenlijst op de website van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) te publiceren.² Dit incident is opgenomen in de voorvallenlijst van mei 2024. Deze lijst is gepubliceerd op 17 juni jl. Of de Tweede Kamer daarnaast nog actief over een incident wordt geïnformeerd is een afweging die per incident gemaakt wordt.

¹ Telegraaf, 26 mei 2024, Geweldsexplosie in detentiecentrum Rotterdam: zestig vreemdelingen op de vuist na drugscontrole (www.telegraaf.nl/nieuws/1480820700/geweldsexplosie-in-detentiecentrum-rotterdam-zestig-vreemdelingen-op-de-vuist-na-drugscontrole)

² Voorvallen | Over DJI | dji.nl

Vraag 4

Is het juist dat er bij die opstand zestig vreemdelingen waren betrokken? Zo nee, om welk aantal gaat het dan?

Antwoord 4

Er waren circa 60 vreemdelingen aanwezig op de afdeling. Er zijn 17 vreemdelingen geïdentificeerd die op verschillende manieren betrokken waren bij het incident, één daarvan heeft fysiek geweld toegepast. Daar is aangifte tegen gedaan. De betrokkenheid van de andere 16 vreemdelingen bestond onder andere uit het belemmeren van het bieden van hulp door DJI-personeel, het niet opvolgen van opdrachten van het DJI-personeel, het belemmeren van de toegang tot de sluis, het fysiek weerstand bieden bij het herstellen van de orde en/of het vertonen van opripend gedrag.

Vraag 5, 6 en 7

Bent u bekend met het feit dat in ieder geval zeven personeelsleden van het DCR tijdens die opstand gewond zijn geraakt? Zo nee, waarom niet?

Kunt u aangeven of er nog meer medewerkers gewond zijn geraakt?

Bent u bekend met het feit dat de verwondingen van genoemde medewerkers van het DCR onder andere bestaan uit bijtewonden in handen/vingers en of armen en het prikken met vingers in de ogen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5, 6 en 7

Er zijn zeven personeelsleden van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) gewond geraakt. Vanwege privacyoverwegingen ga ik hier niet verder op in. Wel merk ik op dat ik zeer geschrokken ben van dit incident. Geweld tegen personeel is onaanvaardbaar en onacceptabel. Geweld tegen medewerkers moet en wordt dan ook altijd hard aangepakt. Er wordt altijd aangifte gedaan in het kader van Veilig Publieke taak, daarbij wordt een justitiabele ook op basis van de Penitentiaire Beginselenwet disciplinair bestraft met (maximaal veertien dagen) plaatsing op een strafcel, overplaatsing en/of een andere maatregel.

Daarnaast worden dit soort incidenten altijd onderzocht door DJI zodat hiervan kan worden geleerd.

Vraag 8 en 9

Bent u bekend met het feit dat één van de medewerkers van het DCR tijdens de opstand een kopstoot heeft gekregen? Zo nee, waarom niet?

Kunt u exact aangeven welke verwondingen de medewerkers van het DCR hebben opgelopen en of zij daardoor tijdelijk, langdurig of permanent uit de roulatie zijn?

Antwoord 8 en 9

Zoals onder de beantwoording van vragen 5, 6 en 7 aangegeven ga ik vanuit privacyoverwegingen niet nader in op de verwondingen van betrokken medewerkers. Voor de betrokken medewerkers is nazorg ingeschakeld, waar zij te allen tijde een beroep op kunnen doen.

Vraag 10

Kunt u aangeven hoeveel medewerkers van het DCR bij aanvang van de opstand aanwezig waren en of er tijdens de opstand nog is opgeschaald naar meer personeel? Voor wat betreft dat laatste: hoeveel personeel is nog voor assistentie opgeroepen?

Antwoord 10

Op het moment van het incident waren er in totaal zes personeelsleden aanwezig op de woonafdeling en de aansluitende gang naar de luchtplaats. Er werd voldaan aan de geldende ratio tussen personeelsleden en uitgesloten vreemdelingen. Negen seconden na aanvang van het incident heeft een medewerker op de alarmknop gedruwd. Hierop zijn in totaal 11 medewerkers conform de geldende werkinstructies vanuit de andere afdelingen komen assisteren. De eersten daarvan waren binnen enkele seconden aanwezig.

Vraag 11

Kunt u aangeven of door dan wel namens de medewerkers aangifte van (zware) mishandeling dan wel poging tot verwurging (poging tot doodslag) is gedaan? Zo ja, om hoeveel gevallen gaat dat uitgesplitst per delict, en kunt u ook aangeven of het Openbaar Ministerie (OM) tot vervolging zal overgaan? Indien u daarmee niet bekend bent, kunt u dan toezeggen dat u de Kamer daarover nader zal informeren?

Antwoord 11

Geweld tegen medewerkers wordt altijd hard aangepakt: er wordt aangifte gedaan in het kader van Veilig Publieke taak en een gedetineerde wordt disciplinair bestraft met (maximaal veertien dagen) strafcel, overplaatsing en/of een andere maatregel. Zo is er ook in deze zaak één aangifte gedaan tegen de vreemdeling die verantwoordelijk was voor de toegebrachte verwondingen (zie ook het antwoord op vraag 4). De andere vreemdelingen hebben geen geweld toegepast. Het is vervolgens aan het OM te besluiten of er wordt overgegaan tot vervolging.

Vraag 12

I.v.m. de veiligheid van het personeel, is het dan niet gewenster dat het OM het voortouw neemt en ambtshalve gaat vervolgen, zodat het slachtoffer niet naar buiten hoeft te treden?

Antwoord 12

Voor werknemers met een publieke taak die slachtoffer zijn van geweld is het mogelijk om aangifte te doen onder nummer (in plaats van naam en/of adresgegevens). Tevens kan de werkgever aangifte doen, namens de medewerker.

Vraag 13, 14 en 15

Kunt u aangeven of er meerdere vreemdelingen op cel zitten?
Kunt u aangeven hoeveel uur een vreemdeling per 24 uur op cel zit?
Kunt u aangeven of de vreemdelingen op de dag nog «vermaakt» worden met enige vorm van dagbesteding, sport of anderszins?

Antwoord 13, 14 en 15

Voor vreemdelingen die verblijven in vreemdelingenbewaring geldt een ander type regime dan voor personen die op een strafrechtelijke titel verblijven. In DCR verblijven vreemdelingen die zijn geplaatst in vreemdelingenbewaring op grond van de Vreemdelingenwet 2000. Een vreemdeling kan in vreemdelingenbewaring worden geplaatst indien er bijvoorbeeld het risico bestaat van onttrekking en er daarnaast zicht op uitzetting is. Vreemdelingenbewaring is het laatste middel om het vertrek te realiseren (ultimum remedium) en kan maximaal zes maanden duren (met een verlening tot maximaal 18 maanden). In DCR draagt DJI ervoor zorg dat de vreemdelingen zo goed mogelijk worden ondersteund bij de voorbereiding van terugkeer en hen beschikbaar te houden voor vertrek uit Nederland.

Alle vreemdelingen binnen DCR worden samen geplaatst op een tweepersoons cel tenzij er sprake is van ongeschiktheid zoals vermeld in art. 11a van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden (RSPOG). Vreemdelingen in de reguliere detentiecentra kunnen in beginsel tussen 08.00 uur en 22:00 uur uit hun kamer.³ In de uren waarop de celdeuren openstaan, kan een vreemdeling zich vrij binnen de afdeling bewegen en deelnemen aan een activiteitenprogramma. Het wekelijkse programma bestaat uit onderdelen als schilderen, sport, bezoek en recreatie. Ook is er ruimte voor zelfstudie. In tegenstelling tot penitentiaire inrichtingen wordt er geen arbeid of scholing aangeboden, omdat een vreemdeling terugkeert naar het land van herkomst en het verblijf derhalve in beginsel van korte duur is.

³ Zie art. 59 Vw2000. Gedurende de dag zijn de vreemdelingen wel ingesloten gedurende 1 uur voor het middageten en 1 uur voor het avondeten.

Vraag 16

Mochten de vreemdelingen in het DCR enige vorm van dagbesteding, sport of anderszins krijgen, bent u bereid deze activiteiten te staken tot het moment dat het strafrechtelijk onderzoek naar de mishandelingen en de poging tot verwurging is afgerond en de verdachten zijn veroordeeld dan wel het land zijn uitgezet?

Antwoord 16

Er waren 17 vreemdelingen rechtstreeks betrokken bij het incident, zij zijn op basis van de Penitentiaire Beginselenwet disciplinair bestraft met (maximaal veertien dagen) plaatsing op een strafcel, overplaatsing en/of een andere maatregel. Er is één aangifte gedaan in het kader van Veilig Publieke taak tegen de vreemdeling die verantwoordelijk was voor de toegebrachte verwondingen.

Ik zie geen aanleiding om het dagprogramma op de afdeling te beperken.

Vraag 17

De vreemdelingen die betrokken waren bij de opstand c.q. geweldsexplosie: a. welke nationaliteit hebben die? b. Hoelang zaten die al te wachten op uitzetting? c. Wat is de reden dat die vreemdelingen nog niet waren uitgezet en wanneer gaat dat alsnog plaatsvinden?

Antwoord 17

Ik ga niet in op individuele casuïstiek.